

Ara fa un any estàvem tancats

Silvia Rodríguez Delgado

Cap d'estudis de l'escola Joan Maragall, Sant Cugat del Vallés

Resum

Ara fa un any estàvem tancats

L'article descriu, des de la figura del cap d'estudis d'una escola d'infantil i primària, les inseguretats que la pandèmia va comportar als centres escolars i les mesures i esperances per retornar a la normalitat.

Paraules Clau: Escola, Pandèmia, Organització.

Abstract

Today a year ago we were confined

The article describes the insecurities that the pandemic brought to schools and the measures and hopes for a return to normality, through the figure of the head of studies of an infant and primary school.

Keywords: School, Pandemic, Organization

Aquesta és la meva experiència com a cap d'estudis d'una escola pública durant la pandèmia que va començar al març del 2020 i que a hores d'ara encara estem vivint.

Érem a principis de març i ja feia més d'un mes que sentíem notícies sobre la Covid 19. Les que venien de la Xina no eren gens bones, però com sempre... això ens queda molt lluny! Quan van confinar algunes zones d'Itàlia, algunes persones ja es van començar a almar, però encara no érem prou conscients que seríem els següents.

El dia 12 de març de 2020 ens va arribar l'avís oficial que havíem de tancar l'escola durant quinze dies. Aquella tarda vam donar alguns dossiers als alumnes, en algun curs vam repartir el llibre de lectura i deures per a un parell de setmanes. Com a molt, segur que després de Setmana Santa ens tornariem a veure! Vam convocar un claustre extraordinari a les 16:30h, vam crear un xat amb totes les mestres (ja que fins aquell moment no en teníem) i cap a casa.

Aquí va començar el repte, el malson, un abans i un després a la nostra història com a escola, com a mestres i com a societat. Et despertaves aviat al matí i pensaves: "No puc anar a l'escola, però... quin neguit! Què puc fer pels meus alumnes? Com ens comunicarem? Deuen estar tots i totes bé? Què he de fer, ara?". El primer que vam haver de fer va ser cancel·lar la jornada de portes obertes que teníem programada per a l'endemà, dia 13 de març. Només tres dies més tard el Departament ja comunicava que el període de preinscripció quedava ajornat (i finalment va ser al maig).

Després d'una setmana d'estar confinats ja hi havia famílies que reclamaven més feines, un horari i un seguiment. La veritat és que no era senzill treballar a casa amb la canalla, tant per a les famílies com per a nosaltres (els que també ho estàvem vivint amb

nens a casa). I si hi ha quelcom que caracteritza la nostra feina és el contacte, la presencialitat i l'acompanyament diari que fem amb l'alumnat. Això, en aquell moment, no ho teníem i ens havíem de reinventar. Era ben clar que la situació s'allargava, i per tant ens calia organitzar-nos en la distància. Com a equip directiu vam començar a provar diferents plataformes de videotrucada. De seguida vam reactivar les reunions de coordinació, de cicles i de claustre que fèiem cada setmana. Cada dimecres a les 10h el Departament ens feia un directe amb les novetats, actualitzacions i aspectes a tenir en compte. Aquesta informació la transmetíem als nostres companys i companyes cada divendres en un claustre online per poder seguir avançant.

Calia posar ordre en allò que enviàvem al nostre alumnat: quantitat, freqüència i seguiment. Fins aquell moment, no teníem cap plataforma de comunicació amb les famílies i l'alumnat, només el mail i la pàgina web de l'escola; així doncs, el bloc dels diferents cicles es va convertir en el nostre taulell.

El repte era triple: trobar propostes engrescadores per als nostres alumnes, penjar-les, veure com podíem tenir-ne el retorn i també intentar connectar-nos amb els infants. A més de fer el seguiment de com anaven treballant, també ens preocupava com se sentien emocionalment, i és en aquest acompanyament que intentàvem incidir.

Les dificultats que ens vam trobar van ser que no tothom tenia ordinador, connexió ni la competència digital per poder estar al dia. Em consta que al nostre claustre hi va haver companyes que escrivien i trucaven gairebé diàriament a determinades famílies, també d'alguna altra que personalment va fer arribar una tauleta a algun alumne que no tenia dispositiu per tal que es pogués connectar. Els mòbils d'algunes mares eren l'enllaç amb la mestra i els companys i companyes.

Des de l'escola vam fer la detecció de quins alumnes necessitaven dispositiu per poder seguir connectats, els vam prioritzar (ja que no disposàvem d'ordinadors per a tothom) i vam organitzar un dia de préstec dels portàtils del nostre centre. El Departament d'Educació i l'Ajuntament ens van ajudar en la distribució dels ordinadors i amb les connexions a internet per a qui ho necessités.

L'altre front que teníem obert era que estàvem acabant el trimestre, i per tant des del Departament se'ns van donar les directrius per poder avaluar. Havia de ser una avaluació positiva, no es podia suspendre cap l'alumne que no tingués la possibilitat de connectar-se, i en alguns casos no teníem prou evidències. Amb la informació que teníem recollida fins aquell moment vam fer els nostres informes. Tot i així, en aquells moments l'acompanyament emocional d'alguns alumnes era més important que la nota que els poguéssim posar en un trimestre que havia quedat a mitges.

El tercer trimestre, ja mentalitzades, va anar passant entre contínues reunions, actualització de blocs amb activitats, milers de vídeos per als nostres alumnes, contes, jocs, videotrucades...

Les juntes d'avaluació del mes de juny les vam portar a terme basant-nos en les observacions que havíem pogut fer durant els sis mesos de curs i fent una valoració global del nen o nena que coneixíem i ara veïem a l'altra banda de la pantalla. A l'etapa

d'infantil vam decidir no fer informe, ja que el dia a dia és fonamental i els infants en aquestes edats evolucionen molt de pressa en poc temps. Vam preparar i enviar una càlida carta de comiat.

Un dels episodis més complicats va ser el d'haver d'obrir les escoles les últimes dues setmanes de juny per a l'etapa d'infantil. En aquell moment, hi havia gent amb molta por i persones que estaven patint la Covid en primera persona. Aquesta situació va generar una mica de conflicte i es van prendre decisions amb les quals no tothom se sentia còmode. Vam intentar entendre que era una oportunitat que s'havia d'oferir a les famílies encara que fos només per a dues setmanes. Després de tota l'organització que això va comportar, ens vam trobar que cap alumne va venir aquells últims dies de curs.

A primària es van obrir les portes en franges horàries molt determinades per poder-nos acomiadar i donar el material que encara quedava a l'escola. Va ser el primer contacte amb els nostres alumnes amb mascareta després de tants mesos. Qui ho va patir sobretot va ser l'alumnat de 6è, feien el seu dol d'haver acabat la primària d'aquesta manera, sense colònies i sense viure els últims mesos amb els seus companys i companyes. Vam intentar fer un comiat una mica més especial.

A partir d'aquí ja vam començar l'organització del curs 2020-2021: PROCICAT, normatives, desinfecció, neteja, ventilació... tots els protocols s'havien de tenir en compte per al bon funcionament del curs vinent. Moltes de les activitats que normalment fèiem, aquest curs s'haurien d'avaluar, valorar i replantejar, com ara la barreja de grups per fer tallers, els espais d'aprenentatge, compartir materials en espais comuns...

Un altre neguit que teníem era un proper i possible confinament parcial o total, així doncs vam buscar la manera d'aconseguir ordinadors per a l'alumnat que sabíem que si tornava a passar estaria desconnectat. Ens vam inscriure a una ONG que fa recapte de dispositius donats i posterior distribució per a qui ho necessita, i encara ara en formem part.

En ple estiu des del Departament se'ns va notificar que atorgaven a cada escola unes quantes persones extra de reforç per a aquest curs tan especial. A finals de juliol ja teníem preparat el nostre pla organitzatiu per al curs següent: entrades per diferents portes, torns de pati separats per tal de garantir els grups bombolla, organització diària per a la desinfecció, presa de temperatura, gestió de residus i l'ús de la mascareta, que en principi s'havia d'avaluar setmanalment i aquí continuem, amb la mascareta.

Aquest curs, l'agost no ha estat un mes de desconnexió total. Quedaven aspectes per resoldre i les actualitzacions d'informació eren contínues, fins al punt que el rumor que de cada nivell en fariem tres grups es va confirmar a finals d'aquell mes. Es recomanava fer-ho així i a tot el municipi es va consensuar en la mesura de les nostres possibilitats i espais. Això suposava reorganitzar horaris i canviar el pla inicial que teníem de personal per dues classes per a cada nivell. Ara ho havíem de reestructurar per fer-ne tres grups heterogenis. Per tant, aquesta dotació de personal extra que ens havien donat passava a ser tutor o tutora i els espais que tan bé havíem mesurat ara es convertirien en aules en funció de les seves dimensions. Perdíem espais com l'aula de música, les

d'anglès, la de psicomotricitat i guanyàvem en grups més reduïts, amb ràtios d'entre catorze i disset alumnes.

Quant a l'àmbit digital, per poder iniciar el nou curs 2020-2021 vam obrir un espai G suite per treballar i comunicar-nos a través de Classroom, tant estant a l'escola com si ens havíem de confinar. Tot el claustre hem fet formació sobre aquest recurs i hem començat a penjar propostes per als alumnes i a fer-ho servir com a una eina més d'aprenentatge. Ara és el nostre canal de comunicació, i les videotrucades les fem a través del *meet* del nostre classroom si es dona el cas.

Un altre aspecte que vam haver de discutir i consensuar amb el claustre era el nombre i durada de les connexions que fariem en el cas que el nostre grup fos confinat. En sis mesos de curs, hem hagut de confinar 7 grups, un dels quals dues vegades. No passa cap setmana sense algun cas positiu d'alumne, de mestre o de contacte directe d'algú que s'ha de quedar a casa. Tot i així, l'escola està funcionant de meravella. Penso que hem automatitzat la neteja permanent, nosaltres i els infants, que ja no concebem un espai sense ventilar, i la mascareta, malgrat tot, és part del nostre dia a dia. Això sí, s'ha de dir que al principi va costar d'acostumar-s'hi, es perd molta informació en la comunicació sense veure els llavis, sobretot a l'educació infantil i en les àrees de llengua.

També crec que hem superat molts obstacles durant l'últim any, ens hem adaptat i reinventat, hem donat resposta a totes i cadascuna de les situacions que se'ns han presentat, hem continuat fent de mestres i acompanyant en el creixement dels nostres alumnes, però sobretot, el que estic segura que tots i totes podem dir, és que ens entusiasma haver pogut tornar a l'aula cada dia i veure els nostres infants, tenir-hi contacte, sentir que la vida i els aprenentatges continuen malgrat les adversitats i que l'escola dona aquesta normalitat, socialització i rutina tan necessàries per a l'ésser humà i per la nostra salut mental.

A meitat de març de 2021 gran part del claustre ja ens hem vacunat, i tenim l'esperança d'acabar el curs gairebé immunitzats.

Correspondència amb l'autora: Silvia Rodríguez Delgado. E-mail: srodri62@xtec.cat. E-mail escola: a8038260@xtec.cat. www.escolajohanmaragall.com